

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

★ Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ★

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 840 Lej.
Fél évre 420 Lej.
Negyed évre 210 Lej.
Havonta 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Szervezett polgárságot!

Valahol Pest környékén megint felbukkant a moszkvai álmom. És ez a felbukkanás nem elszigetelt jelenség. Moszkva Magyarországon már egy elszenvedett csőd után kísérletezik, de kísérletezik ott is, ahol még nem érte csőd, ahol még reméli lángrobbantani a világ polgári berendezkedésének talpköveit. Az új orosz internacionálé — mert hiszen ez az internacionálé egyelőre nem a világé, hanem csak az oroszoké. — Keleten éppenugy gyújtani szeretne, mint Nyugaton. Európában éppenugy, mint Ázsiában. Magyarországon éppenugy, mint Romániában. Lidércütüzei itt-ott felvillannak az új kor tragikus történetében, amelyben ugyilátszik, végeredményben mégsem nemzeti, vagy nemzetietlen, hanem társadalmi és társadalomtudományi erők folytatják a harcot. E vándorló lidércütüzek villanása ha pillanatnyi is, de konzekvens.

A modern világ berendezkedése a polgári társadalom pilléreire épült. Ennek a társadalomnak tüzen hadat, ezt a társadalmat akarja felbonítani, megmérgezni és kiforgatni a sarkából a harmadik internacionálé. Az orosz páholy véres pereméről gyújtja ki ez az új ideológia a világ történetének illuminációját és a páholy féltékenyen öröködi arra, hogy a polgári társadalom régi patinája és edzett erkölcsű emberei valahogy át ne lépjék az ő „noli me tangeré”jét. Ha átlépik, már kémek. Már veszélyesek az orosz államezsmére, már ellenségei Lenin apostoli tévtanainak, már támadói a harmadik internacionálénak és ezekkel a szerencsétlenekkel, mint a legutóbb is a három német diákkal, vagy most Szabadosnéval: könnyen végeznek Moszkva véstörvénytörvényekkel. Végez a terror, a kötél, a halálos ítélet, vagy a golyó, mindegy, aki nincs velünk — mondják ők — az ellenünk van!

És velük szemben, a harcra kényszerített polgári társadalom csak remegve, csak takargatva, csak óvatosan védekezik. Itt is, ott is, jobbra is, balra is, habozva, bátortalanul, jobbra-balra kacsintgatva, kendőzve próbálja védeni a maga világrendjét és amíg a harmadik internacionálé minden alapos ok nélkül ártatlanul polgáremlékek nyakát illeszti bele a kötélfurokba, addig a polgári társadalom merőben szervezetlen, nincs internacionáléja és arra figyel, hogy hol nem sérti meg az orosz ötletek és az orosz berendezkedések érzékenységét.

Mindenütt, ahol a vörös lidérc-

Nagyszámu harci repülőgép érkezik Romániába. — Olcsósági akciót indít az aradi rendőrség. — Kopp Valériát kétségbeesíti a milliós örökség. — Nyári és téli nők. — A kalandorkirály emlékirataiból. — Letartóztatták a tízmilliós exportcsalás bűnöseit. — Nem vizsgálják a kolozsvári zsidó diákok. — Tibor Lóri — színigazgató lesz. — Valéria legyen a feleségem. — Tizenöt év múlva lesz stabil a leu. — Harc egy szálló körül.

tüzek egy pillanatra föllobban-
nak: nyílt sisakkal, a harcot nem
szégyenkezve, de hittel és meztel-
lenül folytatva, jelentkeznie kelle-
ne annak a polgári együttértésnek
és együttműködésnek, amely nem
a kötélig megy, de ereje tudatá-
ban, hite igazságában fedetlen
homlokkal egy évszázadok pró-
báján át kifejeződött meggyő-
ződéssel védelmezi a maga pozí-
cióját. A polgári társadalom öntu-

data, a szervezett polgári interna-
cionálé felé kiált. Ezt követeli,
maszk nélkül, bátran, egy rákény-
szerített védelmi harc közepette.
Mert a moszkvai vezérek tapasztal-
talból tudják, hogy amíg a pol-
gári társadalom szervezetlenül né-
zi az ő garázdálkodásukat, addig
fejetetején áll minden logika és a
világon nem a többség, hanem a
kisebbség kezében az erő, ha az
szervezett és agresszív.

Csozország megfenyegeti Németországot.

(Varsó, szept. 26.) Moszkvai hírek szerint az orosz kormány-
körök nagyon nyugtalanok a nyugati biztonsági szerződés perspekti-
vája és Németországnak a Népszövetségbe való esetleges belépése
miatt. A szovjet lapok megfenyegetik Németországot és az orosz gaz-
dasági politika megváltoztatását helyezik kilátásba, ha Németország be-
lép a Népszövetségbe és aláírja a biztonsági paktumot.

A Magyar Párt ragaszkodik Gyulafehérvárhoz.

Proklamáció a román nemzethez a kisebbségi jogok
érdekében. — Erdélyi János volt meghatalmazott mi-
niszter indítványa.

(Cluj-Kolozsvár, szeptember
26.) Erdélyi János dr. volt buda-
pesti meghatalmazott miniszterrel
az egyik brassói lapban nyilatko-
zat jelent meg, amelyben többek
között kitér a Magyar Párt és
nemzeti párt viszonyára. Megál-
lapítja, hogy az albajuliai határo-
zatok szövege szerint nem hajthatók
végre. Ha a gyakorlati politika
arra utalna a magyarságot, hogy
ezeknek a határozatoknak a vég-
rehajtását követelje, ebben az
esetben Erdélyi dr. azt ajánlja,
hogy a magyarság állítsa fel mind
azokat a követeléseket, amelyek-
nek megvalósítását kívánja és a
sajtó, valamint falragaszok útján
kiáltvánnyal forduljon az összes
román pártokhoz és a román nem-
zethez, hogy a kívánások teljesi-
tésére a megfelelő atmoszférát
előkészítse. A Magyar Párt veze-
tősége tudósítónknak Erdélyi dr.
nyilatkozatának erre vonatkozó
részéről a következőkben nyilat-
kozott:

— A Magyar Párt programja
az extra territoriális autonómia
kérelmét nem foglalja magában,
amit a gyulafehérvári határozat-
ok kimondanak. Ezzel szemben
ragaszkodik a párt az egyházi,
közigazgatási és általában mind-
azon autonóm jogokhoz, amelyek-
et a törvények és a békeszerző-
dés az ország keretén belül bizto-
sítanak a magyarság számára.
Az a gondolat, hogy a magyarság
az összes román pártokhoz és a
román nemzethez sajtó útján ki-
áltvánnyal forduljon, még nem
merült fel, de ez mindenesetre
olyan terv, amely hosszabb és
behatóbb megfontolás tárgyát fog-
ja képezni. Megjegyzendő, hogy
a párt elnöksége bizonyos ügyek-
ben már eddig is fordult átírat-
tal a román pártokhoz, azonban jó-
részben nem kapott választ. A
Magyar Párt vezetősége minden-
esetre örvend annak a demokri-
kus és jóakaratu hangnajt, amely
Erdélyi dr. nyilatkozatából kiscendül.

Román válasz

a magyar miniszterelnök levelére

(Saját tudósítónktól.) A buda-
pesti sajtóban a napokban erős tá-
madással teli nyílt levél jelent
meg gróf Bethlen István magyar
miniszterelnök ellen az erdélyi és
bánsági magyar telepeseknek a
Népszövetségnek tárgyalt panaszai
dolgában. A magyar kormány kül-
ügyi politikáját erélytelennek mon-
dotta a nyílt levél. Természetes,
hogy ezeket a támadásokat a ma-
gyar miniszterelnök nem hagyta
szó nélkül. Nyílt levélben vála-
szolt. Bethlen ezzel kapcsolato-
san a kisebbségi panaszok dolgát
is szövegelt és követelte, hogy a
mostani elintézési módot változ-
tassák meg, aminek érdekében a
magyar nemzetgyűlésnek is köz-
be kell lépnie az antant-kormá-
nyoknál.

Bethlen nyhatkozata román
kormánykörökben élénk visszhang-
ra talált és a kormánynak egyik
legtekintélyesebb vezetője nyilat-
kozott is Bethlen levelére. Szerin-
te a magyar delegátusok Genfben
kudarcot szenvedtek dacára óriási
propagandáiknak. A kormány-
főrrü szerint Bethleni nyi-
latkozatának megtételére a ma-
gyar közvéleménynek ama része
kényszerítette, amely még ma sem
akar belenyugodni a békeszerző-
dések által teremtett helyzetbe. A
kormányfőrrü Titulescu megha-
talmazott miniszter, londoni követ
nyilatkozatára hivatkozik és azt
hangoztatja, hogy 80.000 magyar
paraszt kapott földet Romániában,
ugyanakkor, amikor kétszáz ma-
gyar telepestől alig néhány földet
vettek el. Hangsúlyozza azt is,
hogy a telepeseket aranyvalutá-
ban kártalanítják, ami nagylelkű-
ség és a Romániában végrehajtott
földreformmal szemben Magyar-
országon összesen nem akadt 80
ezer család, amely földhöz jutott
az utóbbi évek során. Magyaror-
szág különböző módokon igyek-
szik beleavatkozni az utódállamok
belügyeibe, amit nem hajlandók
eltűrni. Az informátor szerint a
román kormány felfogása értelmé-
ben a Népszövetség nem hivatott
arra, hogy egyes országok bel-
ügyeiben döntéseket hozzon, ha-
nem azok intézését minden ország
parlamentjének és kormányának
belátására kell bízni. Minden ezzel
szembenálló próbálkozás nem
egyéb, mint a szomszédállamok
iránt való ellenséges érzés. Az in-
formátor végül kijelentette, hogy
egyelőre még nem tesznek lépése-
ket a magyar miniszterelnök nyi-
latkozatának ellensúlyozására, de
amennyiben akár a Népszövetség,
akár a nyugati államok bármelyi-
ke a magyar miniszterelnök fel-

Tíz járásra osztják Arad megyét.

Az új megyebeosztás végrehajtása. — Prefektusi titkárból főszolgabíró.

(Saját tudósítónktól.) Georgescu János közigazgatási vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa és Boneu Vazul megyei főjegyző Bucurestiben tartózkodnak, hogy a közigazgatási reformmal kapcsolatos új megyebeosztásra vonatkozó utasításokat átvegyék. Aradra érkezett híradások szerint már elhatározott tény, hogy Arad megyét tíz járásra osztják és az ujaradi járás egy részét Arad megyéhez csatolják. Arad városából elhelyezik a központi főszolgabíró-ságot és az aradi központi járáshoz tartozott községeket az ujaradi járáshoz csatolják s így a központi járás eddigi székhelyét Ujaradra helyezik át. Az új arad megyei járáshoz tehát azok a községek fognak tartozni, amelyek eddig a központi járásban és az ujaradi járásnak Arad megyéhez csatolt részében voltak. Georgescu prefektus és Boneu főjegyző a holnap reggeli gyorsvonattal érkeznek vissza Aradra. A változásokat október elsejével fogják keresztülvinni. A járások megszaporodásával és néhány főszolgabírói állás megüresedésével új főszolgabírók kinevezésére is sor fog kerülni és többek között Bejan Romulus arad megyei prefektusi titkárt is főbírói kinevezésre terjesztették elő.

Lakodalom 1925-ben.

Nagyarányu menyegzői ünnep az arad megyei Pecican.

(Saj. tud.-tól.) Nagyszabású lakodalom színhelye volt szombaton Pécska arad megyei község. A dúsgazdag Kovács Jánosné leányát, Mariskát vezette oltárhoz Sipos István pécskai földbirtokos. A délelőtt 11 órakor megtartott polgári esküvő előtt már órákai gyülekezett a hatalmas vendégereg. A menyasszony, a vőlegény, a koszorus leányok és a vőfélyek felvirágozott automobilokon, míg a vendégereg megszámlálhatatlan sokasága hintókon vonult a római katolikus templom elé, ahol Olajos József apátplébános diszes papi segédlettel eskette meg az új párt. A vendégereg a templomból a leányos-házhoz ment, ahol Dankó Boldizsár tizenhét tagú zenekara húzta másnap estig. Az estebéden több mint 500 teríték volt és asztalra került minden, mi szem és száznak ingere. A vacsorát jellemzi, hogy egy tehenet, két borjút, öt sertést, 150 libát és több száz szárnyast vágtak le, tizenöt hektoliter bort ittak meg, több ezer cigarettát és szivart iszítottak el. Az esküvőn a pécskai intelligencia teljes számban képviselve volt és az esküvői banketten az aranyifjuság nevében Kuliner Gyula bucsuztatta el a legényélettől az ifjú férjet.

Nyári nők és téli nők.

Irta: Fekete Tivadar.

Nyenykor, szőlőérés idején, amikor már az ős enyhe parfümjé reszket végig az esti korzón, minden városban megjelennek, felvirulnak és kibontakoznak a *téli nők*. Ha osztályozni lehet nőket szépség, elegancia, megjelenés és esztétika szempontjából, legyen szabad kétféle fajtát felállítani: *a nyári nőt* és *a téli nőt*. Ez a kétő, — a nyári és a téli, — a legkritikább esetben azonosak egymással, a nyári: nyáron emóció, izgalom, érték, különlegesség, a téli: pedig télen. És az, hogy ezt a két csoportot elkülönítem, nincs minden pszichologia és értelmi logika híján...

Vannak nők, akik nyáron szépek és ez a szépség természetesen szorosán összefügg az öltözködéssel és az öltözködés meg némi gazdaságpolitikával. Egyetlen férfi és egyetlen nőről gondoskodó férfi előtt sem lehet probléma, hogy a nyári öltözködés olcsóbb, mint a téli. Egy izléses, könnyű battiszt ruha, egy lenge finomságu, sóhajszerű fulardsejtem, egy elegáns szabott nyersselyem kosztüm még mindig könnyebben elérhető, mint egy szilskinbunda. És vannak, akiknek ez a könnyű battiszt, foulard vagy nyersselyem sokkal inkább illik, mint egy bebukolózó, mindent eltakaráó és mindent láthatatlanná tevő, rendszerint masszív szabású prém. Épen az öltözködés eme külső szimptomái szerint alakulnak ki *a nyári nők*, akik csak nyáron tűnnek fel, akiket a strandon, a tenniszben, vagy a fürdőhelyeken lehet észrevenni, megcsodálni és ünnepelni. Minden kétséget kizár, hogy a gazdaságos öltözködési lehetőség nyáron több szép nőt varázsol a férfiak áhító és ámuló szeméi elé, mint télen. A nyári nők — már a ruházatkodás többnyire könnyed anyaga miatt is — lengőbbek, konturosabbak, karcsubbak, légisebbek és finomabbak. Holmi tünő pasztellek ők, akik májusban pattannak ki, mint a jázmin-bimbó és eltűnnek, elhervadnak és bebukolóznak akkor, amikor enyhe őszi alkonyokban már krizantémet kínál a virágáros leány és megjelenik az első gesztenyesüítő néni a sarkon.

A nyári nők erotikusabbak is, egy lenge ruha, egy könnyű fodor, egy átlátszó csipke hamarabb lobbantja lángra a fantáziát és hamarabb reszketteti meg a férfi idegeit, mint a téli öltözködés sokszor rejtett és problematikus varázsa. Képzeliék el azt az

egészen hétköznapi jelenetet, amikor a hölgy keresztbe veti a lábait, képzeliék el ezt a helyzetet, téli és nyári variációban. Nyilvánvaló, hogy izlés, erotika és izgalom szempontjából a nyári variáció az esztétikusabb, az ingerlőbb, a férfiakra nézve többet jelentő. És ők, az ingerlő variációk, a finom vonalak, a könnyű selymekbe bújtatott nippfigurák szeptember végére, vagy október elejére már elbujnak és felváltják és felcserélik őket az újak: a téliék.

Nem mondtuk egy percre sem, hogy téli nőkben, vagy magában a téli öltözködésben nincsenek meg a nyári pikantériák. Főleg a sportkosztümös téli hölgyet értjük, aki a Tátrában, vagy a svájci hegyekben sportol, akinek fiús bricsesszében, feszülő szvetterében, alacsonyarkú cipőjében és selyemharisnyájában megint titokzatos vonzerők rejtőzködnek. A téli bálruhának is, vagy az u. n. dancing-ruhának megvan a legmesszebbmenő dekolettázs-lehetősége és ezzel kapcsolatosan a nyári varázsa. De nagy általánosságban azt a hölgyet, akit egy elegáns, könnyű nyári ruhában csodálunk a nyári korzón, a legkritikább esetben fedezhetjük fel a téli elegancia splendifid és first-class női között.

Egy vakondok-bunda, vagy egy breitschvanz-prémnek valósága gazdasági probléma és talán meg lehet kockáztatni azt az állítást, hogy több gazdag nő szép télen, mint nyáron és több izléses, de kevésbé tehetős hölgy, csinos nyáron, mint télen.

Igy igazuk lehet azoknak, akik a szerelmi élet időleges fellobbanásait is, a nyár és a tél váltakozásai szerint osztják fel. Vannak nyári szerelmek és vannak téli szerelmek, vannak prém-mámorok és foulard-ellágyulások s e két öltözködési, fajbéli és szerelmi változat között még mindig örökké él a harmadik: az a dáma, akinek esztétikai és gazdasági felkészültsége egyformán biztosítja a téli és a nyári feltűnést, eleganciát és szépséget, aki emóció, ünnep és gyönyörűség függetlenül az évszakoktól, — vagy más oldalról: az a férfi, aki szerelmi életének szeizmográfiáját nem a barométer szerint kormányozza, hanem úgy, akkor és olyat szeret, ahogy és amikor és amilyet a nap és a hold járásától független izlése diktál. A téli és nyári nők között, valahol, odaékelődik annak a nőnek típusa, aki bundában is és battisztban is egyformán az örök nő s a nyári és téli szerelmek között valahol ott lebeg az a férfi, aki szomjasan, lázasan és törhetetlenül ezért a női típusért verekszik és szenved szüntelen.

Letartóztatták

1 tízmilliós exportcsalás bűnösét.

Lippe József és Fischer Samu a temesvári ügyészség fogházában.

(Saját tudósítónktól.) Mai számunkban megjelent, tízmilliós bonyolult export csalásról szóló leplező cikkünk országszerte, de különösen Aradon és Timisoaran keltett óriási feltűnést és mára már újabb érdekes fejleményel vannak. A két főbűnöst, akik a tulajdonképeni mozzatói ennek a roppant komplikált, sok milliós kárt okozó és az egész országot behálózó csalási manővernek: Lippe József timisoarai intézőt és Fischer Samu karánsebesi közvetítő tigyőnököt cikkünk nyomán, de másnemű feljelentések alapján is Guta Atanáz, a timisoarai rendőrség bűnügyi osztályának vezetője előállította és Lippét kihallgatása után átkísértette a timisoarai ügyészség fogházába.

Lippe ellen különben épen tegnap tett feljelentést egyik timisoarai gabonakereskedő, akitől Lippe nagyobb tétel buza megvásárlására 50.000 lej készpénz elő-

leget vett fel és sem a gabonát nem szállította, sem pedig a pénzt nem adta vissza. Lippe, aki a tízmilliós exportcsalás tervét megpendítette, már régi ismerőse a bűnügyi osztálynak és az ügyészségnek. Ugyancsak többrendbeli más család címén állították elő a temesvári rendőrségre Fischer Samut is és most az általa leplezett manőverre nézve is kiterjesztik ellenük a vizsgálatot.

A két csaló kihallgatása alatt jelentkezett a timisoarai rendőrségen Schön Ferenc, a Szanabank köztisztviselőben álló egyik igazgatója. Vallomása szerint ő egyáltalán nem folyt bele az export csalásba, sőt ő is egyik áldozata a csalóknak és több mint 800.000 lej készpénze bánja az Economul cég „export-üzleteit.”

A nyomozás nagy arányokban folyik Timisoaran, Aradon, Curticin és Csernovitzban egyaránt és

Egyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER - féle

IGMANDI

KESERŰVIZ

Jó étvágyat,
kellemes közérzést

4884

és munkakedvet biztosít.
Az IGMANDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel.

Anyák napja Aradon.

lyilvános gyűlést rendezett az aradi Anyavédő Egyesület.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Anyavédő Egyesület ma gyűlést tartott Aradváros területén. Ismét az uccán láttuk buzgólkodni Arad lelkes és nemesszívű uriaszonyait, urileányait. Új erőpróbáját és bizonyítékát adták minden nemes ügy iránti lelkesedésüknek és fáradhatatlanságuknak. Csak szépen, nemesen, minden tiszteletet megadón lehet írni ezekről az urhölgyekről, akik a szeptember végi napsugarakban, köröken nyújtották ki kezüket mindenki felé, hogy minél többet gyűjtsenek a nemes célra. Veszendő és a társadalom számkivettségére ítelt, elhagyott, betegeskedő anyák számára, akiknek minden reményük és bizodalma ez az Anyavédő Egyesület és gondoszlói, könnyletörli pedig Aradváros uriaszonyai és urleányai. Ezuttal is Vásárhelyi Janka állott az élen, ez a csupaszív, csupa mosoly, nobilis és érző lelkű nagyaszonny, akinek minden léptét hála és fohász kíséri. És vele együtt fáradtak a közért, a jóért, a szépért, a nemésért és a humanizmusért, mindazok, akik a nagyaszonny köré csoportosultak, hogy méltó részt vegyenek maguknak az elhagyott és betegeskedő anyák felkarolására indult gyűlésben. Amit tettek, több a szépnél. Az egyes gyűléssátrakban közreműködött aradi uriaszonyok és urileányok névsorát itt adjuk:

Minorita templom előtt: Sátorvezető **Vásárhelyi Janka**, Hoffmann Lajosné, Franyó Zoltánné, özv. Simonffy Aladárné, Dóka Miklósné, dr. Deák Sándorné, Pálmai Elekne, Endrey Györgyne, Bérczy Lajosné, Fischer Aladárné, Balázs Magda, Schuch Ferencné és leánya, Lippich Nóra, Kubelkáné-Vass Anna, özv. Pákosy Ferencné, özv. dr. Traytler Andorné, Kohlmann Árminné, Jankó Imréné, Müller Honka, Kórnives Józsefné, Fiedler Imréné és leánya, Patkó Imréné, Sommer Nándorné, özv. Kovacsics Józsefné, Riedl Magda, Kopp Erzsébet. — **Központi szálló előtt:** Sátorvezető báró **Neuman Alfrédne**, Deutsch Andorné, dr. Stauber Andorné, özv. dr. Antal Zsigmondne, dr. Antal Györgyne, Stern Gyuláné, Spitz Tivadarné, Münz Mártonné, Pick Ernőné, Gross Józsefné, Steckl Adolfné, Havas Sándorné, Weisz Károlyné, Mairovitz Emilné, Fejér Gáborné, özv. Csillag Lajosné, dr. Török Dezsőné, Guttman Oszkárne, Kemény Györgyne, Szagár Károlyné, dr. Vörös Lászlóné, Schreyer Viktorné, Róth Zsigmondne, Schrank Benőné, Terner Józsefné, Friedmann Gyu-

láné, Koch Károlyné, Fenyves Károlyné, Fényes Piri és Boriska, dr. Messzer Károlyné, Fuchs Arnoldné, Hermann Gyuláné, Fodor Gyuláné és Rózsika, Mairovitz Mártonné, Seidner Sándorné, dr. Seidner Frigyesné, Kun Józsefné. — **Széchenyi-ucca sarok:** Sátorvezetők: Dr. Szalay Károlyné, Rázel Józsefné, özv. Wittauschek Lajosné, Bogdán Virgilné, Kádebő Jánosné, dr. Posgay István-

né és leánya, dr. Lukács Jenőné, dr. Széll Lajosné, dr. Jegessy Károlyné, Zábráczkyné-Várady Margit, Gyurkovits Mária, Baráth Magda. — **Kell és Krausz előtt:** Sátorvezetők: id. Kiss Lajosné és Bauer Gyuláné, Burza Cornelné, id. Kiss Lajosné, Kiss Márta, Kiss Gézáné, báró Popp Aurelné, Mladin Miklósné, Gruber Gyuláné, Kiss Stefi, Gruber Erzsike, Gruber Margitka, Rodler Mici.

Nagyszámu harci repülőgépet kap Románia.

(Bucuresti, szept. 26.) Az Adeverul szerint Károly trónörökös hazaérkezése után a hadsereg részére nagyszámu harci repülőgépet rendelnek.

Valéria, legyen a feleségem!

Nem a hét millióért!

Kérem, Valéria, nem azért a hét millióért történik az egész. Gyakran, hajnalban, belehullva — az éjszakai gőzöktől és csodáktól iarádtn — az ágyamba, eszembe jut, hogy sokkal rendesebb életet élhetnék, hogy alapjában véve önmagammal szemben elkövetett merénylet hisztérikus és fantasztikus vándorlásom a Marosparti labirintusban, hogy megérdelek egy kedves, finom, szőke asszonyt, aki elsimítja fejemről a viziókat és aki ki gondoskodik arról, hogy frakkomat rendesen vasalják, hogy nyakkendőm állandó kontroll alatt függjenek és pyjamám elszakadt paszománjait a helyükre igazítsa.

Nézze kérem, Valéria: nem azért a hét millióért, becsületszavamra, ugyanis mindég hét, vagy tizenkettő, vagy öt, vagy huszonegy, én elkölténém. Hanem itt, a nyilvánosság előtt, most, hogy magam az érdeklődés középpontjába kerül, kénytelen vagyok bevallani rejtett hajlamaimat bizonyos szőke nevelőnők iránt, akik több nyelven beszélnek, szelíden suhannak a gyermekekkel a déli korzón, jártak Mehádiában és ismerik Jugoszláviát. Főleg nagyon imponál, hogy már Lippafürdőn is volt és így ismeri hazánk fűzőkultúráját. Igen, ilyen kedves, szerény, csendes, flegmatikus, minden hisztéria nélkül való nő a titkos lángom. Ilyen finom, halk, jótékony, boldog-boldogtalan hölgy, akinek van valahol messze Franciaországban 600.000 komoly frankja, és mégis idegen gyermekekkel foglalkozik.

Be kell vallanom, Valéria, nekem is vannak itt-ott idegen gyermekeim, én ezeknek egy megértő anyát keresek esztendő óta, egy csendeset, egy szókét, egy hétmillióst. Illetve, pardon, a hétmillió nem is fontos. Figyeje el, olyan szerencsétlen vagyok, olyan árva, olyan gyenge, olyan dajkaságra való, hogy az már direkt keserűség. Én akkor is elvettem volna magam feleségül, ha hét millió helyett véletlenül tizet örökölt volna, nálam egy pár millió nem számít, ide vagy oda az a pár százezer frank, szavamra mondom, nem számít. Figyeje el, hogy nálam az anyagi a legkevesebb, abszolút nem fektetek rá súlyt és az a szerencsém, hogy ő se fektet én rám. Nincsenek anyagi gondjaim és biztosítottam magam ar-

ról, hogyha feleségül jön hozzám, nem is lesznek.

Kopp Valéria, bocsásson meg, hogy eddig elmulasztottam molesztálni ezzel a kéréssel, de igazán nem is tudtam, hogy egy ilyen szőke, kedves örökös, vagy örökösön kedves nevelőnő van Aradon. Ha tudtam volna, már régen megkértem volna a kezét. Tudom, hogy vőlegénye van, aki kiment Amerikába, komolytalan ember volt, biztosan pénzes házasságot keresett. Kiment, elhajózott és otthagyta magát, mert Amerikában több a pénz! Hát most mondja, Valéria, nem vagyok-e külön ember én, aki itt maradtam, aki nem mentem Amerikába, akinél nem számít a pénz, aki így szegényen, hét millióval is, éppemugy szereti magát, mintha véletlenül harminchatot örökölt volna! Kérem Valéria, legyen a feleségem. Postafordultával várom szíves beleegyezését, kérem a kiadóhivatalt értesíteni „Nem fontos a hét millió” jellegre. Hét millió kézcsokkal:

Fekete Tivadar.

Nem vizsgáznak

a kolozsvári zsidó diákok

(Cluj, szeptember 26.) Ma kezdődtek meg a kereskedelmi akadémián a pótérettségi vizsgálatok. A „Tarbut” liceum tizenkét elbuktott diákja Klein Miksa dr. vezetésével küldöttséget menesztett az iskola épülete elé, ahol a vizsgáló bizottság elnökeinek memorandumot nyújtottak át, amelyben közlik, hogy a zsidóság mai nagy ünnepe a „szombatok szombatján” nem jelennek meg a vizsgákon, mert a zsidó vallás ezt fokozottan tiltja. Kérték, hogy erre való tekintettel a vizsgákat egy későbbi időpontban tartsák meg. A vizsgáló bizottság elnöke a memorandumra válaszolva kijelentette, hogy nem áll módjában a közoktatásügyi minisztérium rendeletén változtatni és végtelenül sajnálna, ha emiatt a zsidó diákok egy évet elvesztenének. Klein Miksa dr. erre közölte a vizsgáló bizottság elnökével, hogy küldöttségileg fogják kérni a miniszterelnököt, a közoktatásügyi minisztert és ha kell Ferdinánd királyt, hogy a zsidó diákok később tehessenek pótérettségüket. Ha pedig ezek a lépések sem vezetnek eredményre, úgy a Népszövetségtől kérnek sérelmet okozó orvoslást.

Eladták

Augusztia főhercegasszony diadémját.

Holland kereskedők vásárolták meg a történelmi nevezetességű ékszer.

(Budapest, szeptember 26.) Néhány hét előtt közöltük mi is, hogy áruba bocsátják azt a briliánskövekkal ékes nagyértékű diadémet, amelyet Augusztia főhercegasszony ajándékozott a magyar egyetemi ifjuságnak diákjóléti célokra. A diadémet még értékesebbé tette a története. Ezt a Habsburgok családi kincstárában őrzött remekművű ötvösmunkát első Ferenc József nászajándék gyanánt adta József főhercegnek és Augusztának. A relikviát kezelő MEFHOSZ sokáig nem nyult hozzá az ékszerhez, de anyagi okokból most mégis kénytelen áruba bocsátani. Előbb Amerikában próbálták értékesíteni 6000 dollárért, de sikertelenül. Ekkor a budapesti Nemesfém- és drágakőiparosok szövetségéhez fordultak, hogy a szövetség tagjai között értékesítsék a diadémet. Ez is nehezen ment, mert manapság nagyon kevés drágakőkereskedőnek van 6000 dollárja egyetlen ékszer megvásárlásához. Így történt azután, hogy a Ferenc József nászajándékát holland drágakőkereskedők vásárolták meg, akik mint vevők rendszeresen megfordulnak a magyar fővárosban. A diadém nem került egy kézbe, több holland drágakőkereskedő vette meg együttesen, úgy, hogy a tisztafényű gyönyörű drágaköveket ké kellett tördelni a diadémból, hogy a vevők osztozkodhassanak rajta. Ugyan módon a diadém teljesen megsemmisült.

Cserbenhagyott artistanők.

Feljelentés egy vándorkabaréigazgató ellen.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi központi rendőrségen ma megjelent Varga Ilona artistanő és feljelentést tett Lantos Ferenc kabaréigazgató ellen. A panaszos nő feljelentésében eladja, hogy Lantos Ferenc kabaréigazgató a bucaresti-i szépművészeti minisztérium 546—1925. számú vándorkabaré-engedélye alapján szeptember 25-től két hónapra szerződésileg szerződött. Varga Ilona erre az időre felmondta a lakását, összecsomagolt és visszautasított közben két másik szerződöttes ajánlatot. A megállapodás szerint Lantos Ferencnek szeptember 24-én érte kellett volna jönnie. Lantos azonban nemcsak, hogy nem jött érte és nem vitte az énekesnőt a vele kötött szerződésben kijelölt helyre: Dévára játszani, de pénz, lakás és szerződés nélkül hagyta itt. Varga Ilona tudomása szerint Lantos másokat is szerződöttes igy Krausz Sári aradi táncosnót és nővérét is, akikkel szemben szintén nem tartotta be a szerződésben magára vállalt kötelezettségeket. Bejelentette az artistanő az aradi rendőrségen azt is, hogy értesülései szerint Lantos Ferenc kabaréigazgató ezidőszert Pécskán játszik. Az aradi rendőrség ennek alapján megkeresést intézett a pécskai csendőrséghez, hogy a kabaréigazgatót a feljelentés tisztázása végett irányítsa az aradi rendőrségre.

HIREK

Négyéves Jancsika cigarettázik

Megdöbbszent jelenet egy aradi kávéház terraszán.

(Saját tudósítónktól). Az egyik aradi kávéház terraszán ma délután a vendégek épületes jelenet szemtanúi voltak. A terrasz egyik asztalánál egy ifjú aradi hölgy ült négy éves kislányával, aki ártatlan szemekkel figyelte a körülötte zajongó és siető embereket. Az ártatlan szemek után füstoszlopokat eregető édesanyjára estek és titkos kíváncsisággal figyelte az anya szájából kigyózó cigaretták füstfelhőit. A hölgy mosolyogva tekintett kislányára, majd látva a nagy-nagy kíváncsiságot, egy kacsagással a négy éves gyermek szájába tette az égő cigarettát. — Na, Jancsika, próbáld meg te is, milyen ó — szóit és látható élvezettel figyelt, amint Jancsika orrán-száján dül a kék füst. A kislány becsukta szemét és szívtá, szívtá a veszedelmes nikotint, amely pusztítva hatol be a fejlődő szervezetbe, hogy megmérgezzen mindent, ami élni és fejlődni akar. A terrasz vendégeinek egy része mosolyogva nézte a döbbenetes jelenetet, amely mindennél élésebben jellemzi a tébolyodott 1925-öt, amely már nem elégszik meg azzal, hogy testben-lelékben lefőrtve rohan az esztendő zivatarjában a pusztulás felé, hanem még a jövő generációt is a Halál karjaiba zárja. Sok vendég pedig, akinek táján szintén otthon szaladgál a gyermekszobában egy-egy játszódozó kislány gyermekük, megbotránkozva fordult el a látványtól. Jancsika pedig már egészen birtokába kerítette a cigarettát és szinte bizonyos hozzáértéssel ergette tovább a füstöt. Jancsika már négy éves korában cigarettázik, — vajjon később mi lesz? És tekintve, hogy az ilyen rossz példa nagyon is ragadós, lehet, hogy holnap már a többi négy éves Jancsikák, Pistukák és Lajoskák fognak nagy garral füstölni valamely játékokkal feli gyermekszobájában... És közben hajszos, idős bácsik hétéken keresztül konferenciáznak, hogy miképpen lehetne megakadályozni a tüdőbaj, a tuberkulózis terjedését és ártalmatlanná tenni az apró emberkéket fenyegető betegségeket, a pusztító rémet... (m. r.)

— A külügyminiszeri konferencia színhelye. Párisból táviratozzák: Hósch német ügyvivő ma nyújtotta át a német kormány jegyzékét, amelyben a külügyminiszeri konferencia színhelyéül Luzern ajánlják.

— Bratianu miniszterelnök és Constantinescu találkozója. Bucarestből jelentik: A Cuvantui szerint Constantinescu ipar és kereskedelmi miniszter ma Brassóban találkozott Bratianu Jonel miniszterelnökkel, akit informált a belpolitikai helyzetéről és a községi választások ügyében tett előkészületekről. A miniszter a választások elhalasztása mellett foglalt állást.

— Román diákok a varsói egyetemen. Bucarestből jelentik: A varsói lengyel kormány a bucuresti lengyel követség útján ajánlatot tett a román kormánynak, amely szerint hajlandó két román nemzetiségű egyetemi hallgatót lengyel államköltségen taníttatni a varsói egyetemen. A kiküldendő román egyetemi hallgatókat a lengyel kormány ezenkívül

Duca nem vádolja kommunizmussal Luput.

(Bucuresti, szept. 26.) A Dimineata feihatalmazást kapott annak a hírek a megoafolására, hogy Duca külügyminiszter birtokában van egy levél, amely a parasztpártot, de főleg dr. Luput súlyosan kompromittálja és azt bizonyítja, hogy a kommunisták zsoldjában áll. Ez a hír minden alapot nélkülöz.

Teljes a béke Románia és Jugoszlávia között.

Nincsics Jugoszláv külügyminiszter nyilatkozata.

(Genf, szeptember 26.) A Rador Távirati Iroda munkatársa Genfben felkereste Nincsics jugoszláv külügyminisztert, akitől felvilágosítást kért, hogy mi igaz azokból a hírekből, amelyek Duca külügyminiszter genfi beszéde miatt állítólag Románia és Jugoszlávia között felmerült ellentétekről szólnak. Nincsics külügyminiszter válaszában a következőket mondotta:

— A belgrádi lapokban megjelent nyilatkozat egyszerű nézeteltérésnek, nem pedig alapvető ellentétnek tulajdonítható. Kétségtelen, hogy Duca külügyminiszternek nem lehetett intenciója oly

nyilatkozatot tenni, amely Jugoszláviát kritikus nemzetközi helyzet elé állítja, illetőleg megzavarja a napról-napra erősödő román-jugoszláv barátságot. A „Politika” című lap, amely Duca külügyminiszter genfi beszédéhez az ismert kommentárt fűzte, független a kormánytól, de egyben azt is meg kell állapítanom, hogy a román sajtó ezt a kommentárt tévesen értelmezte.

Jugoszlávia külügyminisztere ezután ismételt hangsúlyozta a kisanant külügyminiszterének genfi harmónikus együttműködését, amely teljesen kielégítő eredményre vezetett.

Kötélhalálra számít az elfogott volt magyar népbiztos.

Sánta nők, mint bolsevista-agitátorok. — Propaganda-iskolát fedeztek fel a magyar fővárosban.

(Budapest, szeptember 26.) A budapesti rendőrség már hat nap óta nyomoz annak a kommunista szervezkedésnek az ügyében, melyet tegnap lelepleztek le minden részleteiben. Most már tisztán áll a rendőrség előtt ennek a sejtérendszer alapján összehozott szervezetnek minden lépése és célja. A mozgalom vezetői Rákost Mátyás volt népbiztos és Weinberger Zoltán, egy mindössze 23 éves fiatal ember voltak. Weinbergert a kommun bukása után a proletárdiktatura alatt vi-selt dolgaiért 15 évi fegyházra ítélték, de az első közbejárt, aki cseretofolyként kijutott Oroszországba. Beosztották az agitátoriskolába, majd Rákossal együtt Magyarországra küldték, amelynek határát utlevél nélkül lépték át több ízben és ezek a határon való átkelések több mint kétezer dollárba kerültek nekik. Megállapítást nyert az is, hogy mintegy 10.000 dollárt vettek fel előlegképen, bár ebből az összegből ugyszólván semmit sem találtak meg náluk. Rákosinál és Weinbergernél mindössze néhány százezer korona volt. A kommunisták fel akartak robbantani több munkás-szakszervezetet is s már a cipészek között meg is indult a bomlás folyamat, amit azonban

a puccs leleplezése valószínűleg meggátol további utjában. Budapesten eddig 32 letartóztatás történt és vidéken is mintegy husz kommunista vezetőt fogtak el, akik a vidéki szervezeteket akarták kitépíteni. Budapesten már agitátoriskolát rendeztek be a Soroksári-ut egyik házában, ahol két szobát béreltek ki erre a célra és a hallgatók számára eddig öt vagy hat előadást tartottak. Az agitátoriskola hallgatói jobbára jómódu szülők gyermekei voltak. Érdekes, hogy öt nőt is letartóztatottak, akik valamennyien valami testi hibában szenvednek és azzal indokolják kommunista ténykedésüket, hogy férjhezmenéshez nem sok reményük volt s így vállalkoztak a proletárgyermekek megmentésére. A testi hi-ba többnyire sántaságban nyilvánul náluk. Rákosi különben mai kihallgatása folyamán többek között a következőket mondotta:

— Egy pillanatig sem reménykedem, hogy újra kikerülhetek Oroszországba és tudom, hogy most már kötél általi halál vár reám cselekedeteimért. Nekem most már minden mindég és épen ezért nem árurom el a kommunista eszmét. Ha fizikailag meg is halok, legalább erkölcsileg ne haljak meg elvtársaim előtt.

havi 300 zloty ösztöndíjban is részesítené.

— Új középiskola igazgató Aradon. Az október hónapban életbelépő nyugdíjtörvény értelmében Szabó István és Fischer Antal áll. polg. középiskolai igazgatók nyugalmába vonulnak. A Piata M. Viteazul (volt Ferenc-téri) állami fiuközépiskola vezetését Vitéz A. Mihály vette

át, akit a közoktatásügyi miniszterium saját kérésére Sighisoaráról (Segesvár) helyezett Aradra. Az új igazgató Bucurestiben született román férfi, aki egyetemi tanulmányait a háború előtti években a kolozsvári egyetemen végezte. Sighisoarán hosszú évekig működött mint állami liceumi tanár és igazgató.

— Könyvtárt jó árban vesz Kerpel,

Kérdés:

Hol lehet jól és olcsón vásárolni?

Felelet:

a szolid árairól ismert

Vándor

divatáruházban

Arad, Str. Metianu (Forray-u.)

Telefon 5-15.

Őszi árjegyzék.

Szövet osztály.

- 1 mtr. Dubl szövet téli kabátra 140 cm. sz. L. 385 — 900-ig
- 1 „ Férfi szövet strapa öltönyre 140 cm. sz. L. 825 — 650-ig
- 1 „ Férfi szövet brünni 140 cm. széles ... L. 400 — 700-ig
- 1 „ Férfi szövet valódi angol 140 cm. sz. L. 800 — 1100-ig
- 1 „ Coucment női kabátra 140 cm. sz. L. 460 — 800-ig
- 1 „ Vellour női kabátra 140 cm. széles ... L. 390 — 800-ig
- 1 „ Kockás női szövet 110 cm. széles ... L. 95 — 225-ig
- 1 „ Kockás női szövet pazar mintákban 140 cm. széles ... L. 350 — 580-ig
- 1 „ Couvercout női és férfi kabátra 140 cm. sz. L. 450 — 950-ig

Mosó osztály.

- 1 mtr. Prima tennis flanel 78 cm. széles ... L. 39 — 48-ig
- 1 „ Prima Velvet flanel 70 cm. széles ... L. 48 — 58-ig
- 1 „ Schottis velvet pazar mintákban ... L. 75 — 98-ig
- 1 „ Eponge 40 divat mintákban L. 75 — 115-ig
- 1 „ Cord bársony garantált tartós minőség L. 120 —

Fehérenemű osztály.

- 1 mtr. Kelengye vászon 80 cm. sz. ágyneműre L. 45 — 65-ig
- 1 „ Kelengye vászon 80 cm. sz. fehéreneműre L. 48 — 70-ig
- 1 „ Batiszt schiffon 130 cm. széles ... L. 85 — 120-ig
- 1 „ Schroll Damaszt 80 cm. L. 88 — 110-ig
- 1 „ Paplan Cloth minden színben 140 cm. sz. L. 135 — 155-ig
- 1 „ Börzörs varrás nélküli lepedő vászon ... L. 98 — 118-ig
- 6 személyes len damaszt garnitúra fehér v. színes L. 475 — 575-ig

Confectio osztály.

- Gyermek kabátok brünni posztóból ... L. 650 — 950-ig
- Gyermek kabátok prima angol kel-méből (bélelt) L. 950 — 1250-ig
- Női kabátok brünni posztóból (bélelt) ... L. 1150 — 1450-ig
- Női kabátok prima anyag divat fazon (bélelt) L. 1550 — 1850-ig
- Női kabátok prima Velour vagy Couvercoutból L. 2500 — 3500-ig
- Női kabátok prima eredeti modell szörme gallér és kézióval L. 3750 — 4500-ig
- Női préseit plüsch kabátok végig bélelt ... L. 2100 — 2750-ig

Óriási választék biberette, silskin, plüsch, krümmer, breitschwanz és bársonyok különböző színekben feltűnő olcsó árakban, továbbá valódi Schroll és Hermann Polák féle vásznak, schiffonok és damastok gyári lerakata.

Különböző maradékok felárban

Arum mindetgeért felelősséget vállalok.

— Felhívás Arad választópolgárságához. Az aradi Magyar Párt vezetősége felhívja a város magyar közönségét, hogy a közelgő községi választások sikere érdekében, amelytől kisebbségi sorsunk függ, tegye meg a lépéseket a választók névsorába való felvétele végett. Jelentkezni hétfőn délig lehet a kérdőívekkel, a melyeket kitöltve a polgármesteri hivatalba kell beadni. A jelentkezés vasárnap is tart. Akinek nincs birtokában felvételi iv, ezt megkapja a városi portánál, ahol a Magyar Párt megbízottai fognak segítségére lenni a közönségnek az iver kitöltésénél.

— Antiszemita-gyűlések Bacuban. Bucurestiből jelentik: Vasárnap Bacau megyében több antiszemita gyűlést terveznek. A hatóságok mindenütt megtették a szükséges intézkedéseket az esetleges zavargások megakadályozására.

— Leégett a cernovitz porcellángyár. Bucurestiből jelentik: Cernovitzből jelentik, hogy az ottani Spitz féle porcellángyár kigyuladt és teljesen leégett. A kár tíz millió lej.

— Eljegyzés. Philp Margitka és Konrád Ferenc jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Folyik a javító-érettségi Aradon. Ma függesztették ki az aradi Moise Nicoara liceumban a napokban lefolyt kísérlettségi vizsgálatok eredményeit. A vizsgákon a liceum növendékeiből 56-an, a katolikus gimnáziumból pedig 24-en feleltek meg. Tegnap megkezdődtek a pótérettségi vizsgálatok is, amelyek tegnap és ma egész nap folytak. Valószínű, hogy a hétfői napon véget is érnek a javító érettségi.

— Házvétel. Néhai Lusztig Andor hagyatékának egyik legértékesebb objektuma a Str. Josif Vulcan (Kazinczy-ucca) 7. számú nagy földszintes ház, hatalmas telekkel, melyet az öröklagyó Rómában lakó Adél nővére örökölt bizonyos kautálakkal. Az ingatlanra most vevő jelentkezett Hönig Frigyes aradi haranggyáros személyében, aki 1 millió hétszáz ezer lejt ajánlott fel az objektumért. A tárgyalások megindultak Arad és Róma között s azok, — értesülésünk szerint — rövidesen befejezést is nyernek azzal az eredménnyel, hogy a Kazinczy-uccai Lusztig-ház gazdát cseréli.

Mindenféle iskolai
Sándor hírlapjában Arad.

— Csicserin Varsóban. Varsóból táviratozzák: Csicserin szovjet külügyi népbiztos ma érkezik a lengyel fővárosba.

— Felmentették a bucuresti Nemzeti Színház alkalmazottait. Bucurestiből jelentik: A bucuresti tábla tegnap tárgyalta a Nemzeti Színház alkalmazottai ellen sikkasztás miatt folyamatba tett pert. A törvényszék tudvalevőleg felmentő ítéletet hozott, melyet azonban az ügyész megfellebbezett. A tábla most helybenhagyta a törvényszék felmentő ítéletét.

— Tomescu újabb rablótamadása. Bucurestiből jelentik: Tomescu újabb rablótamadást követett el Bezdead községben, ahol annak idején a csendőrség Munteanuval együtt meglepte. Ez alkalommal a bezdeadai bírót s egy vulcani lakost osztott ki a rablóvezér.

— Gencsyné tánciskoláját kezdők részére október 2-ikán megkezdik az aradi Központban.

Béke készül a Mosszul-kérdésben

Londonból táviratozzák: Mosszul kérdésében valószínűleg jelentős változás következik be. Az angol kormány visszahívta Amerik gyarmatiügyi minisztert Genfből, aki a kérdést háborúval akarta megoldani. Anglia és Törökország most megegyeztek abban, hogy egy Mosszul-konferencián vesznek részt, amelyben egy semleges állambeli diplomata fog elnökölni. Irak képviselői ma Genfből szintén Londonba utaztak.

Ötmilliárdal emelik az adóbevételeket.

Hét vármegyét megszüntet a közigazgatási reform. — A békefizetések huszonötshörösét kapják a tisztviselők.

(Bucuresti, szept. 26.) A miniszteriumok reorganizálására küldött bizottság Bratianu Vintilla pénzügyminiszter elnöklésével ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen jelen voltak az összes államtitkárok. A pénzügyminiszter konstata, hogy a különböző miniszteriumok tisztviselőinek fizetése között eltérések vannak. A jövő évi költségvetésben a tisztviselői fizetések egységes rendszerét és azok felemelését akarják megvalósítani. A kormány három milliárd lejt kíván fordítani a tisztviselői fizetések javítására. Ebben a kérdésben a legközelebbi ülésen fognak dönteni. Hír szerint a felemelt tisztviselői fizetéseket az 1914. évi fizetések huszonötshörösében fogják megállapítani.

A közigazgatási reform végrehajtási utasítását elkészítő bizottság befejezte munkáját és Dimitriu szenátor, a bizottság elnöke elkészítette javaslatát, amelyet már át is nyújtott a belügyminiszternek. A javaslat hét vármegyét megszüntetését, más megyék nevének megváltoztatását és több erdélyi megye székhelyének át-helyezését javasolja. Így Alsófehér megye székhelye Nagyenyed helyett Gyulafehérvár lesz, Kisküküllő megye székhelyét Dicsőszentmártonból Balázsfalvára, Szatmár megye székhelyét Nagykárolyból Nagybanyára helyezik át. Krassószörény megyét két részre osztják és pedig Caras megyére Oravica székhellyel és Severin megyére Lugos székhellyel. — Megváltozik több erdélyi vármegye

neve is. Így Beszterce-Naszód megyét a jövőben hivatalosan Nasaud, Kolozs megyét Cluj, Alsó Fehér megyét Alba, Szolnok-Doboka megyét Samos, Torda-Aranyos megyét Turda, Maros-Torda megyét Muresnek fogják hívni.

A Lupta értesülése szerint a pénzügyminiszter a jövő évi költségvetés többlettartalékainak fedezésére egyes atóknak felemelését akarja keresztülvinni, amelyek öt milliárd jövedelemtöbbletet jelentenek az államnak. Valószínűleg felemelik a földbírók és házadó, tekintettel arra, hogy ezek révén a lakosság jövedelme nincs arányban a jelenleg érvényben levő adóval. Ezenkívül módosítják a bányagilletek-törvényt, valamint az örökösödési adót.

— Véres kártpárba Aradon. Tegnap véres kártpárba játszódtak le Aradon. G. J. ismert aradmegyei vezetőtisztviselő és V. M. szigorú feleltelű kártpárba vittek egymással, amelynek során V. M. a jobb karján könnyebben megsebesült, G. J. teljesen sértetlen maradt. Az affér oka ismeretlen.

— Halálozás. Kuzman Illésné sz. Miklós Julia tegnap délelőtt váratlanul elhunyt. Temetése ma vasárnap délután 5 órakor lesz a Calea Saguna (Varjassy Lajos-ú.) 120. sz. házból a gör. kel. vallás szertartásai szerint.

— Becsületsértés pör háztulajdonos és lakója között. Érdekes becsületsértési pert tárgyalt ma az aradi járásbíró. A per a háztulajdonos és lakó viszálykodásából keletkezett, amely végül annyira elfajult, hogy becsületsértő kifejezések, majd peres keletkeztek. A mai esetben a lakó sértette meg a háztulajdonost, amennyiben tanuk előtt női becsületét sértő kifejezésekkel illette. A feljelentő Stengl Józsefné, aki özvegy Juriska Mihálynét jelentette fel és a járásbíró ma tárgyalásán tárgyalta a pert. A felvonult tanuk vallomása alapján dr. Demian járásbíró Juriskánét 1200 lejt pénzbüntetésre és az ügyvédi költségek megtérítésére ítélte. Az ítéletben mindkét fél megnyugodott és így a béke — legalább látszólag — helyreállott.

Az erdők királya
WALTER SCOTT
híres regénye
megjelenik legközelebb

— Gyilkosság a korcsmában. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma Kovács Miklós bokszei cigány felett ítélt, akit gyilkossággal vádoltak. Kovács az elmúlt év novemberében egy bokszei korcsmában mulatozott és ivás közben összeveszett Maresch Istvánnal, aki fejszével nekirohant. A cigány kikapta a támadó kezéből a fejszét és rásújt vele Mareschre, aki összeesett és néhány óra múlva meghalt. Kovácsot letartóztatták és az aradi ügyészség fogházába vitték. Ma tartott tárgyalást ebben az ügyben a büntető törvényszék, amely Kovács Miklóst másfél évi börtönrre ítélte. Az elítélt felebbezett az ítélet ellen a timisoarai táblához.

Iván Mosjoukine
legjobb filmje
Tűnő árnyak
hétfőig
az aradi Urániában
Az előadások 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek.

— Orvosi hír. Dr. Krauss József sebész-nőorvos szabadságáról visszatért. Rendel Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 43. d. u. 3—6.

— Új s régi rézmetszetek Kerpeláci. — H. Sziklay Gizi „Fehér Keszt” nagytermében levő tánciskolájában október 5-én kezdők részére új táncoklón kezdődik.

— Kedden kivégzés lesz Budapesten. Budapestről táviratozzák: Luxics Józsefet, akit dr. Simán Enre hírlapíró és édesanyjának meggyilkolása és kirablása miatt halálra ítélték, kedden fogják kivégezni, miután kegyelmi kérvényét a kormányzó is elutasította.

— Kiss Ancy október elején nyitja meg tánciskoláját a Krispin-teremben. Beiratkozni lehet „Surokile Kiss” Str. Eminescu (Deák Ferenc-ú.) 3. sz. alatti üzletében.

— Dudus bucsuzik. Az aradi Dácia kávéházban ezekben a napokban talán szebben, melegebben, több érzéssel és több fájdalommal sir fel a nóta Körösi Dudus, az ismert és igazán kedvelt cigányprimás szárazfajáról, a vonó alól. Dudus bucsuzik. Elmegy Aradról, el ettől a publikumtól, amely annyira megszerette őt és amelyet annyi kedves estén szórakoztatott, mulattatott, megríkatott vagy jókedvre derített. Dudus ezekben a napokban, amelyek számára Aradon már megvannak számlálva, bizonyára egész lelkét teszi bele nótafájába, hiszen Aradon a battyudalait játsza, mert ugye lehet többé talán soha sem fog visszakerülni ebbe a mulatós és mégis szolid városba. Hosszu szerződés köti új állomáshelyéhez: Nagyváradra és ki tudja onnét hova viszi az utját?... Dudus bucsuzik, elmegy... Talán örökre... Pedig az aradi közönség visszavárja.

— Bérczy Ilona őszi gyermek-, diák- és felnőtt kolonijába beiratkozni lehet Arad, Str. Gojdu 3. (Szent István-ú.)

— Orvosi hír. Dr. Schmedt János közkórházi sebészorvos szabadságáról hazaérkezett. Rendel 3—5-ig. Diathermiás kezelés 3—4-ig Str. Desseanu (Révay-ú.) 6. sz.

— Éghy Ghyssa tanulmányutjáról visszatért, testnevelő kurzusait megkezdte. Külön kurzus kisleányok, fiúk, felnőttek és asszonyok részére. Speciális fogyókurák orvosi utasítás szerint. Klasszikus tánc. Beiratás egész nap. Arad, Bohus-palota.

— Gyorsirási tanfolyam német, magyar nyelven este 6—8 óráig. Az okt. 1-én kezdődő új kurzusra beiratkozhatni Bodnár Irógépvállalatnál Arad, Str. Horia 2.

Az erdők királya
WALTER SCOTT

híres regénye
megjelenik legközelebb

— A legszebb női lábak szépségversenye Aradon. Több száz női láb felvonulása a nyilvánosság elé. Kukiról öfelsége megérkezett Aradra. Melyük az ön kávéháza? Táncórület végig az egész városban. Bucsusorok Dudushoz és Balogh Lajcsihoz. Beszámoló Gelinek Lotte operaestélyéről. Konferánsz, a kutyakiállítás elé. Indiszkreáció egy aradi fogorvosi rendelőből. A lapok lelkének nem kellett Brazíliába szöknie. Gondolatok a politikáról. Cikksorozatunk folytatása a negyedik ezer internált haláláról stb. az Erdélyi Élet legújabb számából.

STEINITZER DEZSO
ARADON PÉNYKÉPÉSZATI „DACCIA”
BUL. REG. MŰTERMÉBEN KÁVÉHÁZ.
MARIA 20. SZ. 2AL SZEMBEN.
Készülnek művészi kivitelű fénykép felvételek, nagytitások és aquarallék. Legutányosabb árak!

— Pataky Sándor festőiskoláját október 15-én nyitja meg Aradon a Bohus-palotában. — Jelentkezések 10-étől kezdve.

— Fűtőtanfolyam. E hó 28-án kezdődik az aradi fa- és fémipari szakiskolában egy fűtői és egy locomobil tanfolyam. Beiratkozások naponta délután 4—5-ig az iskola igazgatóságánál.

SPORT

O Válogatott footballmérkőzés. Vasárnap, folyó hó 27-én a Glória CFR pályán találkozik az oradeanarenei válogatott az aradi legjobb tizeneggyel. A sportközönség kíváncsian várja ezt a régen várt összecsapást. A mérkőzés korán veszi kezdetét, olyképpen, hogy fél 6 órára befejezést nyerjen, eltérően a plakát-hirdetéstől. Előzőleg ifjúsági bajnoki és másodosztályú mérkőzések.

O Vadászkiállítás Aradon. Október 3-án, 4-én és 5-én lesz Aradon a vadászati és fajkutyakiállítás, a mely iránt országsszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg. A fajok kiállítása a Neptun helyiségekben lesz, míg a róka-foxterrier harc színhelye október negyedikén — vasárnap — a Glória sporttelep lesz. A vadászati kiállítást a kioszk épületében helyezik el és az 12-ikéig lesz nyitva, míg a galamblövészet színhelyének a Glória sporttelepét választották ki és az 4-én, 5-én és 6-án fog megtörténni. A kiállítás és a verseny védnökei: Károly trónörökös, Vaitoianu közlekedésügyi, Constantinescu földművelésügyi miniszter, Mocioni Antal királyi fővadászmester, Georgescu János vármegyei prefektus, dr. Robu János főpolgármester, Babescu Viktor középiskolai igazgató és Ciorogariu Jenő vadászati felügyelő.

O Eperjesi Béla visszakapta versenyzési jogát. Budapestről táviratozzák: A Magyar Úszószövetség Eperjesi Bélának, akit a németek elleni versenyről való igazolatlan távollmaradása miatt örökre eltiltott a versenyzésről, most visszaadta versenyzési jogát.

Csapodár herceg

filmsláger

KOLLINNAL

a főszerepben.

!

Keddtől az aradi
Urániában

Gullotine

vagy

Artatlanul elítélve
szenzációs dráma
hétfőig

az aradi Apollóban

Az előadások 3, 4, 5, 6, 7, 8
és 9 órakor kezdődnek.

LEGUJABB

Villamosítják a vasutakat.

Bucuresti-i tudósítónk éjszakai telefonjelentése: Január hó elsőjén számos olasz és svájci mérnök érkezik a fővárosba. A külföldi mérnökök Bucurestiből az erdélyi vasutak elektricizálásának tanulmányozására indulnak.

Tisztviselő nagygyűlés Bucurestiben.

(Bucuresti, szept. 26. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) A Romániai köztisztviselők országos szervezete a nyugdíjkérdés és az egyes kategóriák kérdésében elfoglalandó álláspontjuk megvitatására október hó negyedikére Bucurestibe nagygyűlést hívott össze. A nagygyűlés tárgysorozatán a következő pontok szerepelnek: a nyugdíjkérdés, a tisztviselőfizetések retrográd módszere, a tisztviselőlakások és a betegsegélyző kérdése. Megvitatják ezeken kívül egy tisztviselőbank felállítására vonatkozó tervezetet is.

Nincs ellentét Románia és Lengyelország között.

(Bucuresti, szept. 26. Tudósítónk éjszakai telefonjelentése.) Egyes fővárosi lapok Románia és Lengyelország közötti konfliktusról írnak, amely a szénbehozatali illetmények felemelése miatt tört volna ki a két állam között. Ezeket a híreket illetékes helyen a legkategorikusabban cáfolják.

Furfangos katonaszökevény.

Koholt rablómesével akarta félrevezetni a timisoarai rendőrséget.

(Saját tudósítónktól.) Ma hajnalban Temesváron, a Gyárvárosban a buziási-uton egy meztlenre vetkőztetett férfit találtak mély álomba merülve a járőrelők. Miután az ébresztési kísérletek hiábavalóknak bizonyultak, az egyik közelben levő gyárvalalat irodájából telefonon felhívták a mentőket, akik az alvót a kórházba szállították. Ott reggel nyolc óráig kísérleteztek vele, míg végre kinyitotta szemét. Azonnal kihallgatták. Előadta, hogy Tomtuca Pavelnek hívják, 24 éves, curtici gyári munkás Constanzából jött Temesvárra munkát keresni és a Gyárvárosban szállott ki. Az állomás közelében egyik kocsmában összekerült egy ismeretlen magas férfival, aki borozás közben különös illatú cigarettával kínálta meg. Ettől elaludt és most ébredt fel. Hogy mi történt vele, nem tudja. Előadta, hogy hiányzik teljes ruházata, órája, aranylánc, két gyűrűje és pénztárcája 7000 lej tartalommal.

A vizsgálatot folytató rendőrszűrtnek nagyon gyanús volt a curtici munkás előadása. Előállították a központi rendőrségre, ahol Gutu Atanáz rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője vette újabb kihallgatás alá. Kiderült, hogy a munkás előadása szemszédett hazugság. Tomtuca Pavel aktív katona a lugosi 17. számú gyalogezrednél. Tegnap megszökött ezredétől és Temesvárra jött. A városi fuvartelep közelében levetette uniformisát és eldobta. Meztelenül ment el a buziási-utig, a hol altatóport vett be és elaludt. Szándéka az volt, hogy a meséjével szánalmat kelt magáért és a nyomozás tartama alatt civilruhához jut, amiben átszökik Magyarországra, mert nem izlik neki a katonalelet. A katonaszökevényt detektívek kíséretében kiküldték a városi fuvartelep melletti országúthoz, ahol tényleg megtalálták elhanyagolt ruházatát.

Megállapították azt is, hogy Tomtuca Pavel rovtornált. Három évvel ezelőtt az aradi törvénytöréses lopásért két és fél évi fegyházra ítélte büntetését a nagyenyedi fegyházban töltötte le. Onnan ez év áprilisban szabadult ki, nyomban besorozták és be is vonultatták a lugosi gyalogezredhez. A jegyzőkönyv felvétele után a katonaszökevényt átadták a temesvári hadbírósnak.

Kizárólag engros.

Kizárólag engros.

AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB SZÖRMEÁRUHÁZA CLUJON VAN.

Telefon
Interurban
5-19.

Szenzációs a
"CASA DE LIPSCA"

cluji lerakata. Káprázatos választékban tárulnak a nézők szeméi elé a világ összes szőrméi. :: A cégnek London, Páris, Lipse, Bécs, Krakau és New-Yorkban vannak fiókjai. A cluji áruház a napokban nyílik meg a Cal. Reg. Ferdinand 5. sz. alatt a Szabó Jenő emeleti helyiségekben. A kereskedelmi életnek ez lesz a legnagyobb szenzációja.

Telefon
Interurban
5-19.

SZÍNHÁZ MŰVÉSTET

* Az Orlov bemutatója. Budapestről táviratozzák: A Fővárosi Operett színház ma mutatta be Ernst Marischka és Bruno Graenichstadtem új operettjét, az „Orlov”-ot. A budapesti kritikusok szívesen fogadták az új operettet, bár megállapítják, hogy a régi meszyeken járnak a szerzők és új csak az benne, hogy ezuttal a bonvivan szerepet egy a szovjetből emigrált orosz herceg alakjára huzták rá. A muzsikát a bárszerűség uralja és a rendes hangszerek mellett tömördek a saxofon, a banjo, a fojtott kürt és a jazzschlagwerk. A zeneszerző azonban feltétlenül ötletes és elegáns mindenütt, sok újszerűséget hoz és mindig melodikus. Az operett hősei jazzband mellett mulatnak a színpadon és csárdás helyett tangót táncolnak. Az operett főszerepeiben Nádor Jenő, Lábass Juci, Halmay Tibor, Szokolay Oly, Sarkadi Aladár arattak nagy sikert.

* A Horváth Mici búcsuesttől még egy hét választ el bennünket, de a közönség érdeklődése máris a legszebben nyilvánult meg a neves diva iránt. Leszámítva az ünnepi alkalmat, maga az előadás is a legelsőrendűbbnek ígérkezik, azonkívül nem zongora mellett, hanem zenekarral kerül színpadra. A Sybil, a Cigányprimás és a Lengyelvér három kiváló alakítására ad alkalmat Horváth Mincinek, ezekben a darabokban aratta legszebb diadalait, amelyet most a búcsu fog feledhetetlenné tenni. Az est többi szereplői R. Hegedüs Bébi, Vannay Lonci, E. Kiss Mariska, Andai Ella, Bing János, Győző Alfréd, Róna Dezső, Rudas Bandi, Sorr Jenő, Baróti Jenő, Faludy Károly és Ladiszlav. Jegyek a téli színház pénztárában válthatók.

* Fall Leo kabalája. A legtöbb nagy színpadi szerzőnek megvolt az a babonája, hogy darabjai sikere vagy lamely külső körülményről függ. Fall Leo hagyatékának feldolgozásakor eleveníti fel a zeneszerző egyik bizalmas barátja a zeneszerző egy érdekes hitét, amelyhez szigorúan ragaszkodott egész életében. Valamennyi operettjének a címe hat szótagból állott. Ez — úgy hitte Fall — mulhatatlanul szükséges a sikerhez. Csakugyan híres operettjeinek címe kivétel nélkül hat szótagu: Der fidele Bauer, Die Dollarprincessin, Die geschiedene Frau, Die schöne Rissette, Der Liebe Augustin, míg egyetlenegy háromszótagu műve: Der Rebell, siker nélkül maradt. A Die Studentingrāfin összeállításánál heves vita fejlődött ki Fall és a librettista között, amennyiben a librettista előbb a túl rövid Lola Montez címet szánta az operettnek, amibe Fall semmiképpen sem egyezett bele.

— FRANCIA OFFENZIVA A DRUZOK ELLEN. Párisból táviratozzák: A Petit Parisien drámaszkuszi jelentése szerint a franciák megindították nagy offenzívájukat, amelyben 40.000 emberük, 240 repülőgép, 44 tank és 32 páncélaútv. vesz részt.

KÖZGAZDASÁG

Tizenöt év múlva lesz stabil a leu.

Arany valutáról szó sincs.

Néhány nappal ezelőtt írtunk a pénzügyminiszter nagyszabású akciójáról, amellyel a leut stabilizálni akarja. A miniszter terve a következő: A mai bankjegyforgalom 20 milliárdot tesz ki, e mennyiséget lassan, lassan 11 milliárd bankjegynek a forgalomból való kivonásával 9 milliárdra akarja lecsökkenteni. Az így megmaradó 9 milliárd bankjegynek pedig egy fedezeti alapot (hajt) létesíteni, a mely alapot évről-évre a költségvetés terhére megfelelően dotálna. E terv szerint kivihető lenne, hogy a leu a mai zürichi árfolyamáról az aranyértékének megfelelően 10—15 centimesre emelkedjék, lassan mintegy lépésről lépésre 15 év alatt. A bankjegyfedezeti alap a megtakarítások szigorú betartásából eredő feleslegből lenne dotálva 15 éven keresztül. Alami beruházásokat nem akar eszközölni a miniszter, hanem ehelyett az így megtakarított összeget akarja juttatni a bankjegy fedezeti alapnak. A 11 milliárd bankjegyet is lassan, fokozatosan 15 év alatt vonná ki a forgalomból.

A terv zsenialitása tagadhatatlan és a szakkorok bizalommal tekintenek a leu stabilizációjára. Azonban az ellenvélemények is elég számosak.

A terv legnagyobb és talán egyetlen hibája is, hogy tizenöt év alatt akarja keresztülvinni a leu stabilizációját. Rá gondolni is ijesztő, hogy még tizenöt évig tartson a mai nehéz, szinte már elviselhetetlen helyzet. Az intéző körök az a gondolat vezeti, hogy egy esetleges rohamos emelkedés kiszámíthatatlan károkat okozna, s az ország közgazdasága, ipara és kereskedelme tulságos nagy rázkódást szenvedne.

A tévedés azonban ott van, hogy annyira matematikai pontos sággal kiszabni a stabilizáció útját, mint ahogy a terv elképzelésként úgy sem lehet.

Annnyira az emelkedés irányítását semmi körülmények között sem tudja a kormány a kezében tartani, hogy a bankjegy fedezeti alap dotálásával és egy meguntáfozott mennyiségű bankjegynél a forgalomból való kivonásával pontosan meghatározni a leu zürichi emelkedését évről-évre, mint ahogy tervezi. Mert ez az emelkedés nemcsak a fedezetlen bankjegy forgalmától, hanem még igen sok és eléggé ismert és sokszor letárgyalt más tényezőktől is függ.

Az óvatos politika semmi esetre sem ért, azonban tulságba vinni az óvatosságot szintén nem szabad. Bis dat qui otio dat elv szerint tartásával a tervet módosítani kell maximálisan két évre. Mert bármilyen lassan, bármilyen óvatosan is akarja a miniszter a tervét keresztülvinni, az ezzel járó gazdasági megrázkódásokat elkerülni nem fogja tudni. És ezért jobb és helyesebb, a rosszszon, a nehézségeken minél előbb átesni, hogy végre az igazi építő munka elkezdődhessen. Az országnak legfontosabb érdeke, hogy a

A pénzügyminiszter terve.

leu végre stabil legyen. Ennek a nagyszabású közgazdasági operációnak természetesen meglesznek a maga áldozatai. Elhullani csak a férgese fog, amiért nem kár. Az áldozat ha nem lesz fölösleges, hanem csak a szükségesre szorítkozik, a célt feltétlenül megéri. Köztudomású, hogy a kormány nem barátja az aranyvalutának, illetve az aranyvalutára való áttérésnek. A mostani tervben sincs szó vagy említés arról, hogy ha majd a leu stabil lesz, arany valutára térünk át. Pedig az igazi biztos konszolidáció el sem képzelhető enélkül. A most ismert terv igen nagy megnyugvást és megerősítést jelent, komoly közgazdasági körökben. Az a tudat, hogy komolyan foglalkoznak a leu stabilizációjával, mindenütt a legjobb benyomást teszi. Bár a tervet illetően a vélemények igen sokfélék és eltérők. Mint mindenben úgy ebben a kérdésben is valahol a közepén van az igazság. A 15 év feltételül nagyon hosszú idő és a 15 centimes is sok. Az idő legyen jóval rövidebb és az érték is, amelyre törekvésnek lehet sokkal kevesebb. A lényeg az, hogy stabil legyen, ezen van a főszó.

A döntő szót a terv mikénti keresztülvitelénél még nem mondta ki a miniszter. Hiszik, hogy a terven komoly szakértők meghallgatása alapján változtatni fognak. Reméljük, hogy ez a nagy szabású, zsenialitás terv végrehajtásának megkezdésével megindul a leu gyógyulásával együtt közgazdaságunk virágzása is.

Inczédy Akos.

Zürichben 2.52.50, Parisban 10.25 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.

(Szeptember 26.) **Áru:** Francia frank 9.85, svájci frank 38.80, dollár 207, angol font 1000, szokol 6.10, lira 8.25, dinár 3.70, osztrák schilling 28.80, márka 49, magyar korona 340. **Pénz:** Francia frank 9.65, svájci frank 37.50, dollár 206, angol font 980, szokol 6, lira 8.10, dinár 3.50, osztrák schilling 28.60, márka 48.50, magyar korona 347. **Kifizetések:** Páris 9.95, Zürich 40.40, Newyork 207.50, London 1017, Prága 6.17, Milánó 8.55, Belgrád 3.72, Bécs 29.35, Berlin 49.35, Budapest 338.

ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT. (Szeptember 26.) Berlin 123.33, Amsterdam 208.25, Newyork 518.12.50, London 2510.25, Páris 24.52.50, Milánó 20.90, Prága 15.35.60, Budapest 0.0072.60, Belgrád 912.50, Bucaresti 2.52.50, Varsó 0.00086, Bécs 0.0072.9.25.

ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT. (Szeptember 26.) Berlin 123.25, Amsterdam 208.25, Newyork 518.12.50, London 2510.12.50, Páris 24.52, Milánó 21.12.50, Prága 15.35, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.20, Bucaresti 2.52.50, Varsó 0.00085, Bécs 0.0073.

BUCURESTI TÖZSZEZÁRLAT. (Szeptember 26.) **Kifizetések:** Páris 9.90, Berlin 49.50, London 1010, Newyork 208, Milánó 8.48, Zürich 40, Bécs 29, Prága 6.14. — **Valuták:** Napoleon 790, aranymárka 49, leva 1.48, török lira 1.12, angol font 990, francia frank 9.85, svájci frank 39.50, lira 8.50, drachma 3.10, dinár 3.62, dollár 206, lengyel márka 0.00034, osztrák korona 29, magyar korona 28, szokol 6.05.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. (Szeptember 26.) Belgrád 1265—1269, dinár 1251—1255, Bucaresti 342—344, lej 336—342, Páris frank 3377—3340, Bécs osztrák korona 100.39—100.73, Zürich svájci frank 13.762—13.838, Prága 2112—2120, szokol 2102—2120.

Olcsó árairól előnyösen ismert

ORIENT

divatárutáza Arad, Bulev. Reg. Maria 16. (Salac-uca sarok) szenzációs őszi

Árjegyzéke.

1 mtr. Női színes bársony L 98.—
1 „ Rde bársony... L 115.—
1 „ Cérna barchet ... L 25.—
1 „ mosó creton ... L 37.—
1 „ kelengye vászon L 39.—
1 „ 120 cm. sz. Eponge L 95.—
1 drb. takaró ... L 220.—
1 mtr. 140 cm. széles gyapju szövet ... L 360.—
1 mtr. 140 cm. széles Angol férfi szövet ruhára ... L 225.—
1 mtr. 150 cm. széles Doubl férfi kabát koime L 475.—
1 mtr. 140 cm. széles Női téli kabát kelme L 490.—
1 mtr. 100 cm. Selyem merocain ... L 320.—
1 pár Női kötött barisnya L 55.—
Vásznak, Batiszt chiffonok, kalapbársonyok, Velour chiffonok, Szilzkin plüssök, Garacüllök, Biberettek, Crepe de chinek állandó raktár

valód! angol férfi- és női-szövetekben mélyen leszállított árakkal.

Uj téglagyár Aradon. A téglagyár és a téglagyárak korlátozott üzeme az építkezések megindulására, azok fokozására bementőleg hatott eddig. Ez a körülmény készítette Probst Mihály aradi építész, hogy tárgyalásokat kezdjen téglagyárak újra való üzembehelyezése és megfelelő módon való értékesítése tárgyában. Számos ajánlatot kapott Probst amelyek részben a vételre, az örök áron való megváltásra, részben pedig bérletre vonatkoztak. Probst építészben meg volt a hajlandóság a téglagyár és cserégyár átadására amennyi is inkább, mert a téglagyárhoz tartozó földeket kisajátították. Most azonban változott a helyzet, mert a mintegy tíz katasztrális hold nagyságú a téglagyárhoz tartozott területet ismét visszakapja Probst Mihály és így nem lesz semmi akadálya annak, hogy újra üzembekes legyen a Probst-féle téglagyár. Ezért most már az építész csak bérletre tárgyal és valószínű, hogy rövidesen sikerül is megkötnie a bérleti szerződést, miután végképen most sem akar megválni attól a gyártótól, amely mindig a legkiválóbb téglát és cserépet gyártotta.

— Eladott aradi ingatlanok. Igaz Pál és neje eladták a Zimánd dűlőben fekvő 180 négyszögöl ingatlant 200.000 leiert Szabó Jánosnak. — Várhol Lászlóné és Dandi Mihályné eladták a Calea Andrei Saguna 44. sz. házat 450.000 leiert Fekete István és nejének. — Hovanyecz András és neje eladták a Str. Delavrancea 1. sz. házat 375.000 leiert Domstz Lajos és nejének.

S.A.K.K.

A vakszimulán világrekorder.

Budapestről jelentik: A Budai Sakk-egylet, Esplanade szállóban elegáns klubhelyiségében, Réti Richárdot, a békebeli magyar vörsegek egykori népszerű alakját, mint nagyhírű szimulánjátékoszt látjuk viszont. A magyar származású, Ausztriában élő mester a legelső klasszisba tartozik. Sok világszerte aratott diadalt s egyidőben Aljechinval együtt Capablanca világbajnok legméltóbb ellenfelekként tartották. Utóbbi időben mindinkább a tábla megtekintése nélkül — mint a sakkozók mondják: „vakon” — játszik s ezen a téren is Aljechinvel konkurrál. Breyer kassai 24-es szimulánrekordját Réti 25-re javította, máre Aljechin Párisban 28 tábla megtekintése nélkül vezetett játszmával is világrekordot állított fel. Ekkor Réti délamerikai szimulán-körútlán Sao Paoloban 29 tábla nélküli szimulán-játszmával megdöntötte Aljechin rekordját. A világrekordot tehát ismét Réti tartja, azonban a vakszimulán világbajnokságáért a vetélkedés tovább folyik. A Sao Paulo egyik előkelő klubjában lezajlott szimulán-produkció hiteles ségét alábbi dokumentum igazolja:

Réti Richárd urak, az Automovel Club de Sao Paoloban tartott 29-es vakszimulán mutatványáról felvett jegyzőkönyv.

Az Automovel Club dísztermében 1925. február 7-én a klub igazgatósága s a Maurizio Levy dr., Francis de Godoy, Vicomte Romano urakból álló bi-

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb feifájást is elmulasztja

I. NAGY szücs

zottság, továbbá Réti Richárd nagymester jelenlétében, kit a 29-es tábla nélküli szimultán előadásra külön szerződtek.

Miután a meghívottak a táblák mellett helyet foglalnak, a produkció 15 óra 15 perckor megindul. Réti a tábla megtekintése nélkül vezeti a játszmákat s 19 óra 30 perckor, miután a 21. számú partner a küzdőmet feladja, rövid szünet következett. A 21 óra 20 perckor folytatott széance 3 óra 50 percig tartott s következő eredménnyel zárult: 20 játszmát nyert, 7-ben döntetlent csinált, míg 2 játszmát veszített. A játékidő 10 óra és 15 perc. Réti Richárd az első és második ülés közben, a még befejezetlen játszmák bemondásával, emlékezetből lediktálta az összes bábok pozícióját.

Fentiek megárhaphása végett Ielen jegyzőkönyv alulírottak, mint az Automovel Club elnöke s a bizottság jelenlétében felvétellett. (Aláírások.)

Rovatvezető: Dr. János Géza.
91. VEZÉRCSEL.

Játszották a debreceni versenyen, 1925. augusztus 24-én.

Világos: JOHNER. Sötét: TARTAKOWER

1. d2-d4, d7-d5. 2. c2-c4, d5xc4
3. Hg2-f3, Fc8-g4. 4. Hf3-e5, Fg4-h5.
5. Vd1-a4+, c7-c6. 6. Va4xc4, Hb8-d7.
7. Fc1-f4, Hg8-f6. 8. Hb1-c3, Hd7-b6.
9. Ve4-d3, Hf6-d5. 10. Hc3xd5, Hb6xd5.
11. Ff4-d2, e7-c6. 12. a2-a3, Ff8-d6.
13. e2-e4, Hd5-b6. 14. Vd3-e3, f7-f6.
15. Ve3-h3, Fh5-f7. 16. He3xf7, Ke8xf7.
17. Ff1-e2, Fd6-c7. 18. Fd2-e3, g7-g6.
19. 0-0, h7-h5. 20. f2-f4, f6-f5.
21. d4-d5, c6xd5. 22. e4xd5, e6xd5.
23. Fe3-d4, Bh8-h7. 24. g2-g4, f5xg4.
25. Fe2xg4, Vd8-d6. 26. Bf1-f2, Ba8-e8.
27. f4-f5, Kf7-g8. 28. Fg4-f3, g6-g5.
29. Bf2-g2, Vd6-f4. 30. Fd4-f6, g5-g4.
31. Ff3xg4, h5xg4. 32. Bg2xg4+, Kg8-f8.
Világos feladja.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölték nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS!

Szilágyi Dezső, Arad, Eul. Carol I. 81. szám alatti üzletébe egyik ügyfelem társként óhajt belépni. Felhívom a nevezett német hitelezőt, hogy követeléseiket három napon belül irodámban jelentésük be, mert ellenkező esetben ügyfelem azokról felelősséget nem vállal.

Arad, 1925. szeptember hó 27.

Dr. Gabos Jenő

5761 ügyvéd. (Bohus-palota.)

FELHÍVÁS!

Miután Eszlinger Ferdinánd üzletét Vingán átvettem, felszólítom az összes hitelezőt, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül bejelentésük, mert későbbben jelentéseiket nem veszek figyelembe.

Sebastian Dermenziin
Vinga.

5748

Az aradiak kedvelt cigányprimása

Körösi Dudas

szeptember

28., 29. és 30-án

(hétfőn, kedden és szerdán) buszozik teljes zenekarával együtt Arad város közönségétől az aradi

„Dácia”

kávéházban.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem Aradváros és vidéke közönségét, hogy a Maresch Gyula-féle sport-, játékok- és díszműruzsizletét átvettem és azt

férfiúvat és kötött árukkal kibővíttem.

Olcsó árak mellett állok a nagy közönség rendelkezésére. 5780

Szíves partfogást kér:

Maresch Gyula utóda.

Maculatura papír 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

Próbálja

3946

meg egy időn át a mostani reggelijét felcsereálni olyan kávéval, amelyhez valódi Franck-kávépótlékot kever. Ha a szemes kávé drágálja, főzze egyedül a Franck-féle „Enrilo” kávépótlékból, minden más pótkávé hozzáadása nélkül. Ha ezt tejjel keveri, kevés költségbe kerülő, jó ízű, erős és tápláló italt kap.

Enrilo.

Nőgyekek figyelmébe! Nagyobb tétel eredeti bécsi női kalap modellek

érkeztek, melyeket renki kívül olcsón árussítok. Ugyanott Ghiba Birta leány egyenkalapok kaphatók. IOSEFIN DEUTSCH salon de Palaril Arad, Str. Bratianu II. (tőpostával szemben.)

Pénzét dynamokat, electro motorokat jótállás mellett nem dobja ki, mert Kádár János Arad, Str. Simion Baint (Destoffy ucca) 5. szám.

I. SCHÜTZ

direkt külföldről importált speciális férfiszövet üzlet

Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.)

28.

15192

Uri magánház

Három évre bérbeadó Str. Corogariu (Vécsey-ucca) szomszédságában. Érdelklődni: Arad, Str. Take Ionescu 2., volt Sárosi- és Bathány-ucca sarok. 5757

„LUTZ”
festékművek
TIMIȘOARA.
Egyedül gyártó a
Lutz Ede és Társa

lakk- és festékgyárak eredeti gyártmányainak.

Zománcok, festékek, lakkok, csakis elsőrangú minőségben!

Megbízható

gépész és kazánfűtő

félistabil géphez azonnali belépésre kerestetik

MAXIM I. VULGU

osavargyárhoz Arad Str. Colonel Paulianu 10/12.

HAJAT VESZEK

Fischer János modern hajmunka vállalkozó Arad, Str. Unirel (Fábián-u.) II.

Keresek azonnali belépésre

egy fiatal segédet a textiláru szakmából.

Löwinger Péter Chisineu
(Jud. Arad.) 5717

FIGYELEM!

KASTÉLY 10 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, melléképületekkel, 10 lóra istállóval, 18 hold legjobb termő belsőséggel, melyből 3 hold gyümölcsös, Arad megyében sík területen, állomás közepében. eladó.

Komoly vevőknek felvilágosítással szolgál kizárólagos megbízottam

HAASZ irodája Arad, Str. Eminescu 16167 (Deák Ferenc-u.) 12.

Sürgősen eladó

belvárosi 4-2 szobás lakású ház, nagy asztalosműhely, borcsipince, 271 □-öl telekkel 460.000 Lei. — 3 szobás magánház azonnal elfoglalható 250.000 Lei. — Egy nagy sarkház, mely három részre is parcellázható 450.000 lej. Kaivin-ucában szép háztelkek eladó, aszfaltozott ut mellett 503 □-öles telek bármilyen gyárnak is megfelel, 600 leiért □ öle eladó. — 4 szobás lakás elő-, fürdő- és cselédszobával kiadó, okt. 15-én elfoglalható. Megbízott: Maier Arad, Str. Nicu Filipescu 13. (Flórián-u.) 5748

A zsidó temető közvetlen közelében

2 kat. hold szőlő

terméssel, felszereléssel és vincellér-lakással ELADÓ. Bővebbet: Györffy „Mures” irodában Arad. 15197

Fogászat! „Wipla”

a fogászatban Platinázott fogak („Wipla” anyag) újdonság 200-250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 350-400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehérfogak kautsukura darabja 50 lej. Foghuzás (injektívus érzéketlenítés) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 5376

Frida D'MOUDJALLED
vizsgázott fogásznő

Arad, Bul. Reg. Ferd. 14. (József főherceg-ut)

Eladó háztelkek

a Ludig tanyán

Vágóhid- és Kasza-u. végén.

1 és 2 szobás házak építése kedvező fizetési feltételek mellett.

FELVILÁGOSÍTÁST AD:

Dr. Ursu ügyvéd Arad, Bul.

Reg. Ferd. 19., Leitner

mérnök P. Mihail Vit.

(Ferenc-t.) 10. és a hely-

színen mindennap. 5450

Kötött női kabatok és gyermek szövetek még a tavalyi olcsó árakban, női és gyermek harisnyák mélyen leszállított árakban! Szabolesi és Kleinnál Arad, Str. Metianu (Föray-u.) II. sz.

Legujabb őszi és téli, női és leányka kabátok legelőcsőbb beszerzési forrása: Plesz divatáruháza ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben.

ELVESZETT

Aradon 17-én este 5—8. óra között egy arany brosche-tü rubin és gyémánt kövekkel. Becsületes megtalálót kérem címét Győrffy „Mures” irodába leadni. Tulajdonos vidékről beutazik, hogy jutalom ellenében átvegye. 15196

Szücs segéd

elsorangu munkaerő és üzemvezető azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Üzemvezető” jellegre a Szamos Hírlap-irodába Saturnare kéretnek. 5712

BELÁN ADÁM

női- és férfi-szabó Arad, Strada T. Vladimirescu (Dobó-uca) 3. sz.

Készít mindennemű férfi- és női ruhákat, kosztümöket, őszi és téli kabátokat a legujabb modell szerint divat lap után olósó és liléses kiállításban

Gyűjtemény a város legforgalmasabb helyén, 36 éve fennálló **bor és pálinka nagykereskedés, vendéglő és fűszerüzlet** szikvizgyár, esetleg 4 szobás lakással együtt, halálózás miatt azonnal bérbeadó, vagy házal együtt eladó. Ajánlatok „17 B.” jellegre Btockar J. hirdető irodájába Budapest, IV., Semmelweis-uca 4. kéretnek.

Publicatiune.

Caut un scriitor pe deplin vârsat în agendele notariale Salar lunar 2000 lei și venite suplimentare Partal să poată ocupa imediat. 5712

Primăria Sâmbăteni.

Eladó szép, alkalmas gazdasági **magánlakház** azonnali beköltözéssel, 3 szobás lakás, fürdőszoba, konyha, éléskamra, szép előszoba, magas terasz, nyaralásra alkalmas, dupla pince mosókonyhával, külön udvari lakás istállóval, konyha, éléskamra, fűskamara, jó kut, sertésöl, szép nagy gyümölcsös kerttel jutányos áron. 5729

Arad, Str. Oituz (Hős-u.) 93. értekezhetel ugyanott a tulajdonossal.

Gyermekkosci

legfinomabb kivitelben legelőcsőbb kaphatók. Mindennemű gyermekkosci javítások. 3926

Gyermekkosci üzem

Arad, Str. Simona Băhăi 19, (Dessowffy-u.) Str. Mărășesti (Kossuth-uca sarok)

A Mosóczy telepen 47 házparcella kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladó. Bővebbet: 5664 **Kellner szállítónál Arad**

Valódi angol szöveg legelőcsőbb beszerzési forrása! Mindennemű télés áruk, szabó kellékek **állandó nagy raktára** **BRITISH IMPORTO** Arad, Bulev. Regina Maria 9. (Új Neumar-ház.)

Iskola harisnyák, fiu szvetterek, keztyűk, női harisnyák **Szücsnél** ARAD, a motoral-olcsóbban, mint bárhol **lomással szemben**

Olesón eladó földbirtokok! Aradmegyében 280 kat. hold temesi bírtok, amelyből egyrésze letarolható erdőszög, 8 szobás kastélytal, holt felszereléssel 15.000 lejért holdanként. — Aradmegyében 106 magyar hold föld lakóházzal, gazdasági épületekkel 23.000 lejért kis holdanként — Aradon a vasútállomás közelében 30 kat. hold föld lakóházzal, gazdasági épületekkel 50.000 lej holdanként. — Krassószörénymegyében 140 kis hold föld lakóházzal, gazdasági épületekkel 11.000 lejért holdanként. Lugostól 50 pernyi távolságra 100 kat. hold urti síkbirtok lakóházzal, gazdasági épületekkel, holt felszereléssel 2.200.000 lejért. **Értekezni lehet: H A A S Z-irodájában ARAD, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-uca) No. 12. 19567**

Alkalmi ház eladás! Magas földszintes jó ház, elfoglalható 8 szobás lakással, 3 épülettel, amelyben van még 3 lakás, 750 □-öles elosztható telken, néhány pernyire a Piata Mihail Viteazutól 750.000 lejért eladó. Ezenkívül házak, telkek, szőlők helyben és a hegyalján olesón eladók. — Bővebbet: Győrffy „Mures” irodája Arad, Strada Unirei (Fábán Gábor-uca.)

Beregszászy L. szücs

ARAD, Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) a Str. M. Corvia (Munyadi-uca) 1. szám alá helyezte át üzletét, hol felvesz szücs-, szabósegédeket, varró- és munkásleányokat.

Kisebb nagyobb házhelyek a Str. Fabrica 271. 29. sz. (régiszám 7.) alatt eladók. Bővebbet: Kalász János bürözletében, Arad, Piata Avram Iancu No. 3. 5727

Eladom biztos existenciát nyújtó,

Arad alatt fekvő, félmagas őrlésre berendezett malmom, kényelmes 4 szobás lakással, 1.200.000 lejért. Esetleg közreműködő társnak tele részét is. — Az átvételhez a vételár felérése elegendő. **Kizárólagos megbízottam: Haász Albert irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz.**

Haász iroda alkalmi házajánlatai.

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-uca) 12. sz. Str. Mărășesti, volt Kossuth-uca közelében, nagyon szép 3 lakásos bérház, 5 szobás lakással, nagy pincével, bankkölcsönrel terhelve 550.000 lejért. — Piactéren 8 lakásos bérház, iparráállalat céljaira alkalmas helyiségekkel, gazdasági udvarral, kedvező fizetési feltételekkel 1.550.000 lejért. — Piactér közelében villaszaru ház 4 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással 460.000 lejért. — Földszintes ház 4 szobás, elfoglalható lakással, vízvezetékekkel 370.000 lejért. — Emelletes 14 lakásos bérház óriási pincével 1.100.000 lejért. — Wesselényi-uccában 7 lakásos bérház, földholdas kerttel 470.000 lejért. — Boros Béni-tér közelében emeltes ház 2 üzlethelyiséggel, elfoglalható 5 szobás lakással 875.000 lejért. — A vasuti állomás közelében 6 lakásos bérház üzlethelyiséggel 350.000 lejért. — A város legkellemesebb uccájában emeltes ház 14 modern lakással nagy telekkel 1.800.000 lejért. — Teleky-uccában magánbáz 4 szobás fürdőszobás elfoglalható lakással 450.000 lejért eladó.

Legujabb típusu Fordson tractorok Ford személy és teherautóblok azonnali szállításra eredeti gyári áron és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók az aradi **kizárólagos képviselőtnél az Intreprindere de Masini și Automobile ARAD, Str. Alexandri 6. Telefon: 112.** Állandó nagy alkatrészraktár, szakszerűen berendezett javító-műhely **FORD és FORDSONOK** részére. 9029

Fejfájásnál és fogfájásnál a legkifináltabb szolgálatot **Bayes Aspirin** tablettái teljesítik. Csak az eredeti csomagolást vásároljuk (6 vagy 20 tabletta tartalommal) a fehér-zöld-**DRUG** kereskedéssel együtt.

Mindenféle aron talanság eltűnik az Ibolya Doree-Crém használatával. Beszerezhető **Rényi gyógyszerárban** (volt Hajós) Arad, a vármegye-házzal szemben. 5571

A petroseni munkáskaszinó részére vendéglőst keresünk. A kaszinó áll: mintegy 150 személyt befogadó étteremből, könyvtárból, mozi- és színielőadások, hangversenyek részére színházteremből, a vendéglős és személyzete részére szükséges lakhelyiségekből. A kaszinó villamos világítással és központi fűtéssel van ellátva. Az étterem és konyha részére szükségelt feltár rendelkezésre áll. A pincében hűtőberendezés lesz felállítva. A vendéglősnek előrangú szakembernek kell lennie, ki jó konyhát vezetni képes és a román nyelvet tökéletesen bírja. Ajánlatok Banya-igazgatóság Petroseni, juceval Hunedoara címre küldendők. 5682

Frappans hatásu arcszépítő és finomító a Földes Margit és Madeline crema. Előbbi nappal, utóbbi éjjeli használatra. Eltűntetnek pár nap alatt szep-lőt máj foltokat bőrpíntékeket ráncokat redákat. Margit szappan pompás illatu, kifinoman habzó, ingmentes, tartalmatlan arcszépítő szappan. Kapható mindenhol. **Főraktár: Hehs Vilmos Arad** Strada Brancovici (Lázár Vilmos uca.)

!! FIGYELEM !! **Fejfájások** idegesség, reumatikus fájdalmak megszűnnek azonnali, de csak a **Dr. BABES-féle Neocalmictól** Főraktár: 5570 **“OMNIA”** társaság Bucuresti és minden hazai drogeriában és gyógyszerárban.

